

FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Dokumentbasert tilsyn med autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskap

2018

Dato:
26.05.2020

AVDELING FOR MARKEDSTILSYN
SEKSJON FOR REVISJON OG
REGNSKAPSFØRING

INNHold

1	INNLEDNING	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Utvalgte nøkkeltall fra det dokumentbaserte tilsynet	3
1.3	Gjennomføringen av datainnhenting	4
2	GENERELT OM REGNSKAPSFØRERBRANSJEN	5
2.1	Antall autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper	5
2.2	Regnskapsførers ulike funksjoner	8
2.3	Autoriserte regnskapsførere som også har godkjenning som revisor	8
2.4	Utdanning	8
3	NÆRMERE OM REGNSKAPSFØREROPPDRAGENE	9
3.1	Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen	9
3.2	Antall oppdrag fordelt ut fra oppdragsgivers organisasjonsform	9
3.3	Antall oppdrag fordelt på oppdragsansvarlig regnskapsfører	10
4	NÆRMERE OM REGNSKAPSFØRERFORETAKENE	11
4.1	Årsverk knyttet til regnskapsføring i regnskapsførerforetakene	11
4.2	Inntekter fra regnskapsføreroppdrag	12
4.3	Inntjening/lønnsomhet	13
4.4	Inntekter og årsresultat for regnskapsførerselskap	13
4.5	Inntekter og årsresultat for enkeltpersonforetak	15
4.6	Egenkapital i regnskapsførerselskap	16
4.7	Regnskapsførerselskap som eies av revisor eller revisjonsselskap	17
5	RISIKOSTYRING OG RUTINER	18
5.1	Krav til risikostyring og rutiner	18
5.2	IKT – løsninger	19
5.3	Hvitvaskingsregelverket	20
5.4	Forsikringer	21
6	ANDRE FORHOLD	22
6.1	Overholdelse av egne plikter for innsending av årsregnskap	22
6.2	Overholdelse av egne plikter for innsending av skattemelding	22
6.3	Etterutdanning	23

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Høsten 2019 ble det gjennomført dokumentbasert tilsyn rettet mot alle personer og selskaper som har autorisasjon etter regnskapsførerloven.¹ Dokumentbasert tilsyn gjennomføres hvert tredje år.

Resultater fra det dokumentbaserte tilsynet benyttes blant annet som grunnlag for oppfølging av etterutdanningskrav for autoriserte regnskapsførere og som grunnlag for utvelgelse og gjennomføring av stedlige tilsyn med regnskapsførere og regnskapsførerselskap.

Det dokumentbaserte tilsynet gir blant annet grunnlag for:

- Oversikt over struktur og virksomheten i regnskapsførerbransjen
- Statistiske data for regnskapsførerbransjen
- Kontroll av registrerte opplysninger i Regnskapsførerregisteret
- Oppfølging av enkeltpersoner og selskaper
- Prioritering i utvelgelsen av enheter for stedlig tilsyn

På bakgrunn av det dokumentbaserte tilsynet er regnskapsførere som ikke oppfyller etterutdanningskravet fulgt opp. Dette arbeidet vil fortsette utover i 2020. I tillegg er det gjort oppfølging mot manglende innsendelse av årsregnskap for 2018 fra innehavere av enkeltpersonforetak.

Finanstilsynet vil benytte resultat resultatene fra det dokumentbaserte tilsynet i det videre tilsynsarbeidet. I tillegg er det planlagt publisert temarapporter som bygger på innhentede opplysninger fra de ulike områdene i det dokumentbaserte tilsynet.

I denne rapporten offentliggjøres statistikk basert på de innhentede opplysninger.

1.2 Utvalgte nøkkeltall fra det dokumentbaserte tilsynet

Nøkkeltall

	2018	2015	2012	2009	2007
Antall regnskapsførere	11 042	10 754	11 454	8 948	8 132
Antall enkeltpersonforetak	841	1 011	1 215	1 340	1 446
Antall regnskapsførerselskap	2 592	2 665	2 866	2 665	2 659
Antall regnskapsføreroppdrag	464 957	401 743	353 661	311 370	296 385
Inntekter fra regnskapsføring (mrd. nok)	15,9	14,0	11,8	10,0	8,3
Inntekter per regnskapsføreroppdrag	34 243	34 848	33 365	32 116	28 004
Årsverk i regnskapsførervirksomheter	16 478	15 415	14 272	13 525	12 025
Inntekter per årsverk	972	1107	1209	1353	1449

¹ Lov 18.06.1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere

1.3 Gjennomføringen av datainnhenting

Dokumentbasert tilsyn gjennomføres ved at mottakere besvarer et spørreskjema som leveres gjennom Altinn. Det er benyttet ett spørreskjema for personer og enkeltpersonforetak og et annet for regnskapsførerselskap.

Det dokumentbaserte tilsynet omfattet alle som var oppført i Regnskapsførerregisteret hos Finanstilsynet per 27. september 2018.

	Regnskapsførere	Regnskapsfører- selskaper
Mottatt svar	11 796	2 791
- Ønsker sletting av autorisasjon	337	85
- Fått autorisasjon i 2019	417	114
Enheter som inngår i grunnlaget for rapporten	11 042	2 592

Regnskapsførervirksomhet kan drives gjennom enkeltpersonforetak eller i et regnskapsførerselskap (samlet "regnskapsførerforetak"). De tallene som er gjengitt i rapporten gjelder regnskapsførervirksomheten i regnskapsførerforetak. Inntekter fra eventuell annen virksomhet er ikke tatt med.

Selv om spørsmålene er søkt presist utformet, kan likevel enkelte av spørsmålene gi rom for ulike tolkninger som gjør at resultatene som vises i tabellene og figurene kan være feil. Der Finanstilsynet har avdekket åpenbare feil i enkelte av besvarelsene, er dette rettet opp eller svaret tatt ut av det statistiske grunnlaget. Ut over dette bygger rapporten på besvarelsene, uten at det er foretatt ytterligere kvalitetssikring.

2 Generelt om regnskapsførerbransjen

2.1 Antall autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper

Antall autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper

	2018	2015	2012	2009	2007
Antall regnskapsførere	11 042	10 754	11 454	8 948	8 132
Antall enkeltpersonforetak	841	1 011	1 215	1 340	1 446
Antall regnskapsførerselskap	2 592	2 665	2 866	2 665	2 659

2.1.1 Fordeling på alder og kjønn

Fordeling av autoriserte regnskapsførere på alder og kjønn

Aldersgruppe	Antall kvinner	Antall menn	Sum	Andel kvinner	Andel Menn
< 25 år	1	0	1	100 %	0 %
25 – 29 år	175	89	264	66 %	34 %
30 – 34 år	538	274	812	66 %	34 %
35 – 39 år	739	442	1 181	63 %	37 %
40 – 44 år	843	274	1 117	75 %	25 %
45 – 49 år	1 086	625	1 711	63 %	37 %
50 – 54 år	1 271	677	1 948	65 %	35 %
55 – 59 år	896	757	1 653	54 %	46 %
60 – 64 år	527	697	1 224	43 %	57 %
65 – 69 år	215	533	748	29 %	71 %
70 – 74 år	56	273	329	17 %	83 %
75 – 79 år	7	38	45	16 %	84 %
80 – 84 år	1	8	9	11 %	89 %
Sum	6 355	4 687	11 042	100 %	100 %

2.1.2 Geografisk fordeling av regnskapsfører

Geografisk fordeling av enkeltpersonforetak og regnskapsførerselskap

	Selskap	ENK	SUM	Andel
Agder	159	42	200	6 %
Innlandet	174	59	233	7 %
Møre og Romsdal	132	31	161	5 %
Nordland	102	36	137	4 %
Oslo	416	106	516	15 %
Rogaland	163	58	217	6 %
Vestfold og Telemark	215	94	304	9 %
Troms og Finnmark	138	28	165	5 %
Trøndelag	188	50	236	7 %
Vestland	272	83	349	10 %
Viken	633	254	879	26 %
Sum	2 592	841	3 394	100%

2.1.3 Regnskapsførere som har fått autorisasjonen i 2019

Regnskapsførere som har fått autorisasjon i 2019 fordelt på alder og kjønn

Aldersgruppe	Antall kvinner	Antall menn	Sum	Andel kvinner	Andel menn
< 25 år	9	2	11	82 %	18 %
25 – 29 år	83	45	128	65 %	35 %
30 – 34 år	59	45	104	57 %	43 %
35 – 39 år	43	21	64	67 %	33 %
40 – 44 år	41	14	55	75 %	25 %
45 – 49 år	18	5	23	78 %	22 %
50 – 54 år	13	6	19	68 %	32 %
55 – 59 år	3	2	5	60 %	40 %
60 – 64 år	1	4	5	20 %	80 %
65 – 69 år		3	3		100 %
Sum	270	147	417	65 %	35 %

2.1.4 Regnskapsførere som i ønsker å slette autorisasjonen

Regnskapsførere som i det dokumentbaserte tilsynet ønsker å slette autorisasjonen

Aldersgruppe	Antall kvinner	Antall menn	Sum	Andel kvinner	Andel menn
< 25 år	0	0	0		
25 – 29 år	3	2	5	60%	40%
30 – 34 år	8	11	19	42%	58%
35 – 39 år	18	18	36	50%	50%
40 – 44 år	7	14	21	33%	67%
45 – 49 år	20	18	38	53%	47%
50 – 54 år	15	9	24	63%	38%
55 – 59 år	14	12	26	54%	46%
60 – 64 år	15	18	33	45%	55%
65 – 69 år	35	46	81	43%	57%
70 – 74 år	6	37	43	14%	86%
75 – 80 år	2	8	10	20%	80%
80 > år	0	1	1		100%
Sum	143	194	337	42%	58%

2.2 Regnskapsførers ulike funksjoner

Tabellen viser fordelingen av de funksjoner/roller autoriserte regnskapsførere har. Den enkelte regnskapsfører kan ha oppgitt flere funksjoner.

Oversikt over regnskapsførernes funksjoner – antall per funksjon

<i>Funksjon</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
Daglig leder i regnskapsførerselskap (1)	2 552	2 637	2 844	2 767	2 834
Innehaver av enkeltpersonforetak som driver regnskapsførervirksomhet	881	1 011	1 215	1 340	1 446
Har oppdragsansvar etter regnskapsførerloven § 6	7 132	6 957	6 652	5 766	5 600
Medarbeider uten oppdragsansvar	1 632	1 566	1 547	928	770
Annet, dvs. ikke tilknyttet regnskapsførerbransjen (2)	2 515	2 550	4 492	3 104	2 566

- 1) Det er 157 innehavere av enkeltpersonforetak som har svart at de også er daglig leder i regnskapsførerselskap. Finanstilsynet antar at en del innehavere av enkeltpersonforetak har tenkt på enkeltpersonforetaket som et "selskap". Det kan også være flere som driver virksomhet i enkeltpersonforetak som i tillegg er ansatt som daglig leder i regnskapsførerselskap som følge av kravet om at regnskapsførerselskaper skal ha en daglig leder som er autorisert regnskapsfører.
- 2) Det er 1 894 regnskapsførere som har svart at det **kun** hadde "annen funksjon", det vil si at de ikke er utøvere av yrket. Ved det forrige dokumentbaserte tilsynet var det til sammenlikning 1 871 som oppga dette.

2.3 Autoriserte regnskapsførere som også har godkjenning som revisor

Godkjenning som revisor

<i>Godkjenning</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
Registrerte revisorer	1 418	1 421	1 508	815	798
Statsautoriserte revisorer	856	824	950	329	287
Sum	2 274	2 245	2 458	1 144	1 085

2.4 Utdanning

Utdanning

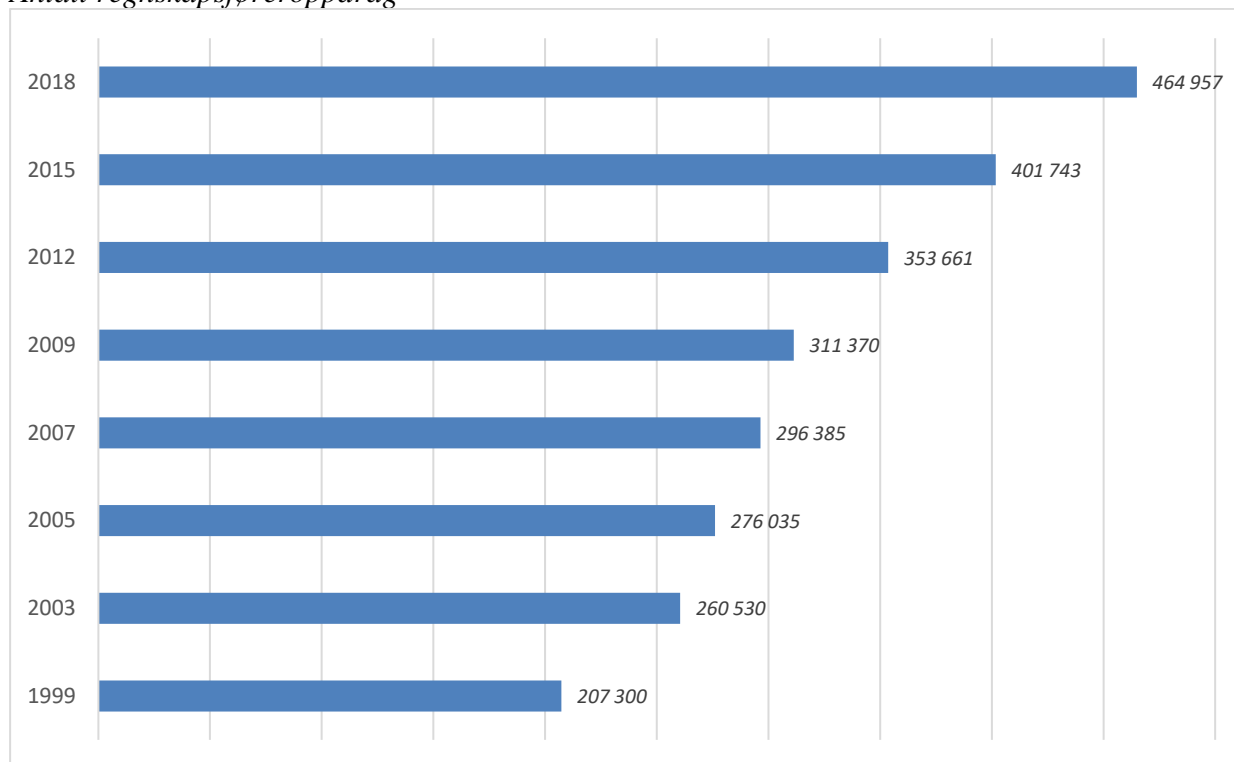
<i>Utdanningsnivå</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
Utdanning som ikke er tatt ved høyskole	5,3 %	6,8 %	8,5 %	11,7 %	14,1 %
Høyere økonomisk utdanning til og med 2 år	19,6 %	21,2 %	23,9 %	26,5 %	26,6 %
Høyere økonomisk utdanning til og med 3 år	40,9 %	39,2 %	34,7 %	31,6 %	29,4 %
Høyere økonomisk utdanning ut over 3 år	31,2 %	29,5 %	29,2 %	25,5 %	24,9 %
Annen høyere utdanning	3,0 %	3,3 %	3,7 %	4,7 %	5,0 %
Sum	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

3 Nærmere om regnskapsføreroppdragene

3.1 Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen

Totalt antall oppdrag i regnskapsførerbransjen er oppsummert i følgende diagram:

Antall regnskapsføreroppdrag

3.2 Antall oppdrag fordelt ut fra oppdragsgivers organisasjonsform

Oppdrag fordelt på organisasjonsformer

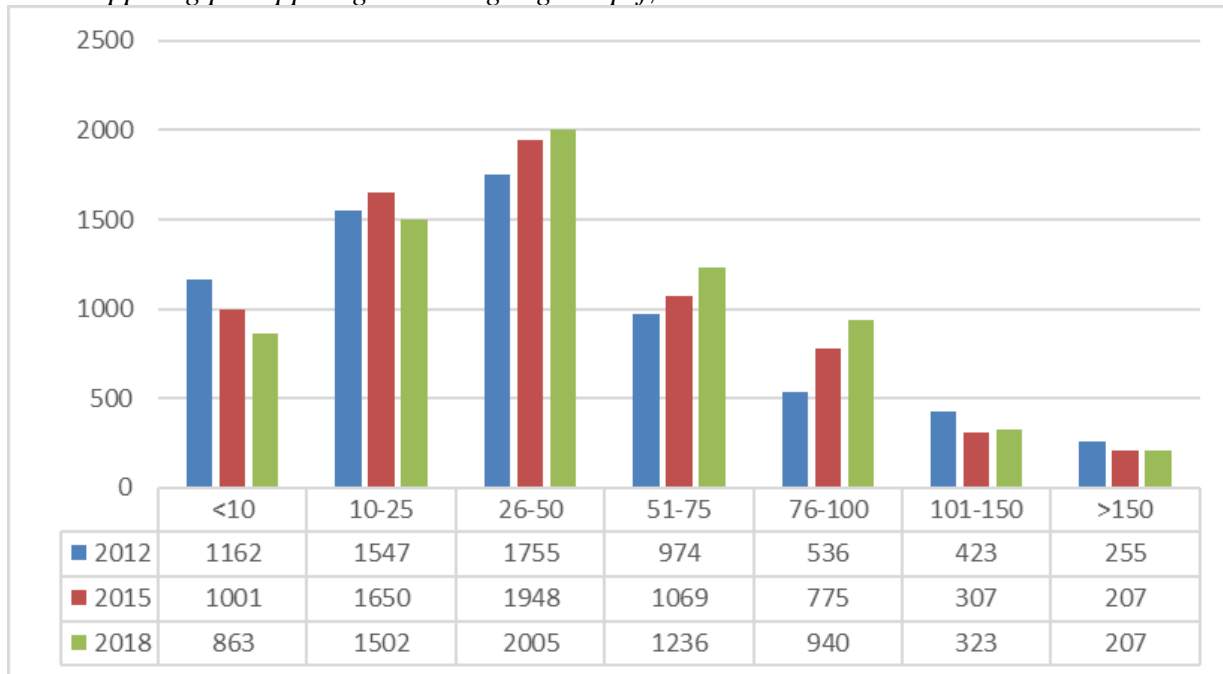
<i>Organisasjonsformer</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
Enkeltpersonforetak	146 697	160 349	156 342	157 979	156 201
AS	254 043	194 000	152 073	113 093	104 894
ASA	101	95	104	124	128
ANS og DA	8 005	9 308	10 973	11 752	11 855
SA *	3 321	4 180	3 048	2 229	1 368
Stiftelser/legater	3 795	2 871	3 023	2 608	2 748
NUF	6 395	6 246	6 965	4 770	2 978
Andre oppdrag	42 600	24 694	21 133	18 152	5 783
Sum	464 957	401 743	353 661	310 707	285 955

* For regnskapsårene 2009 og 2007 er det organisasjonsformen BA som er registrert i dette feltet.

3.3 Antall oppdrag fordelt på oppdragsansvarlig regnskapsfører

Diagrammet nedenfor viser antall oppdragsansvarlige regnskapsførere fordelt på antall oppdrag.

Antall oppdrag per oppdragsansvarlig regnskapsfører

4 Nærmere om regnskapsførerforetakene

"Regnskapsførerforetak" benyttes som en samlebetegnelse på regnskapsførerselskaper og enkeltpersonforetak.

- Punktene 4.1 til 4.3 omhandler både regnskapsførerselskaper og enkeltpersonforetak.
- Punktene 4.4, 4.6 og 4.7 gjelder bare regnskapsførerselskaper.
- Punkt 4.5 gjelder bare enkeltpersonforetak.

Regnskapsførerselskaper som ble autorisert etter 31.12.2018 og regnskapsførerselskaper som har bedt om at autorisasjonen som regnskapsførerselskap skal opphøre skulle ikke besvare spørsmål knyttet til selskapenes virksomhet. 199 regnskapsførerselskaper er derfor ikke med i tallmaterialet.

Selv om flere regnskapsførerselskap inngår i samme konsern eller i franchisekjede eller på annen måte samarbeider og derfor kan fremstå som en enhet utad, er hvert enkelt regnskapsførerselskap som har autorisasjon tatt med hver for seg i tabellene i det følgende.

4.1 Årsverk knyttet til regnskapsføring i regnskapsførerforetakene

Totalt var det 16 478 årsverk knyttet til regnskapsføring i regnskapsførerforetakene pr. 31.12.2018. Årsverk til administrasjon og andre tjenester enn autorisasjonspliktige regnskapsførertjenester er ikke med i beregningen. Det totale antallet fordeler seg på 15 823 årsverk i regnskapsførerselskap og 655 årsverk i enkeltpersonforetak.

Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerforetak fordelt på intervaller.

Oversikt over antall regnskapsførerforetak innenfor intervaller for årsverk

<i>Antall årsverk</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
≤ 1 årsverk	1 474	1 630	1 902	1 848	1 997
> 1 årsverk ≤ 5 årsverk	1 194	1 277	1 263	1 362	1 339
> 5 årsverk ≤ 10 årsverk	460	455	448	434	405
> 10 årsverk ≤ 20 årsverk	204	191	186	170	154
> 20 årsverk ≤ 50 årsverk	77	67	53	36	31
> 50 årsverk	24	20	15	10	6
Sum	3 433	3 640	3 867	3 860	3 932

4.2 Inntekter fra regnskapsføreroppdrag

Totale inntekter i mrd. kroner

<i>Antall årsverk</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2008</i>	<i>2007</i>
<i>Totale inntekter</i>	15,9	14,0	11,8	10,0	9,3	8,3

Antall foretak fordelt på inntektsintervaller (Bruttoinntekter)

<i>Inntektsintervall i hele tusen kroner</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
0	129				
1 – 500	814	931	911	991	920
500 – 1 000	442	459	443	529	503
1 000 – 2 500	691	744	728	833	813
2 500 – 5 000	566	643	594	665	603
5 000 – 10 000	464	405	379	394	371
10 000 – 20 000	208	188	165	200	170
20 000 – 50 000	90	64	58	70	60
Over 50 000	29	20	17	28	32
Sum *	3 433	3 454*	3 295*	3 710*	3 472*

* Summen stemmer ikke med sum autoriserte regnskapsførerselskap og sum enkeltpersonforetak. Dette fordi tabellen ikke inkluderer foretak som har rapportert kr 0 i inntekter.

Gjennomsnittlig inntekt pr. oppdrag i kroner

	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2012</i>	<i>2009</i>	<i>2007</i>
Gjennomsnittlig inntekt per oppdrag	34 243	34 862	33 464	32 116	28 547

I punktene 4.4 og 4.5 er det gitt en nærmere omtale av fordelingen mellom enkeltpersonforetak og selskaper.

4.3 Inntjening/lønnsomhet

Tabellen nedenfor viser inntekter, inntekter i forhold til antall årsverk og resultatgrad fordelt på intervaller av foretak gruppert etter årsverk.

Inntjeningsanalyse, beløp i hele tusen kroner

Inntektsintervall i hele tnok	2018	2015	2012	2009	2007
Antall årsverk 0-3,9:					
Inntekter	2 277 077	2 759 701	2 477 169	2 450 268	2 225 592
Inntekter/årsverk	987	897	775	717	669
Resultatgrad	15,2%	23,0 %	23,6 %	43,6 %	29,9 %
Antall årsverk 4-9,9:					
Inntekter	4 147 657	3 972 001	3 712 226	3 402 166	2 797 843
Inntekter/årsverk	971	892	836	785	688
Resultatgrad	7,9%	9,0 %	9,9 %	9,5 %	11,3 %
Antall årsverk 10-19,9					
Inntekter	3 058 666	2 677 066	2 370 389	2 104 545	1 636 158
Inntekter/årsverk	1 002	940,0	861,3	820,17	743,4
Resultatgrad	13,1 %	8,0 %	9,6 %	11,7 %	9,8 %
Antall årsverk 20 eller mer					
Inntekter	5 903 988	4 590 229	3 243 138	2 072 291	1 682 053
Inntekter/årsverk	953,0	951,1	756,2	701,8	705,0
Resultatgrad	12,0 %	8,8 %	6,0 %	5,4 %	6,3 %

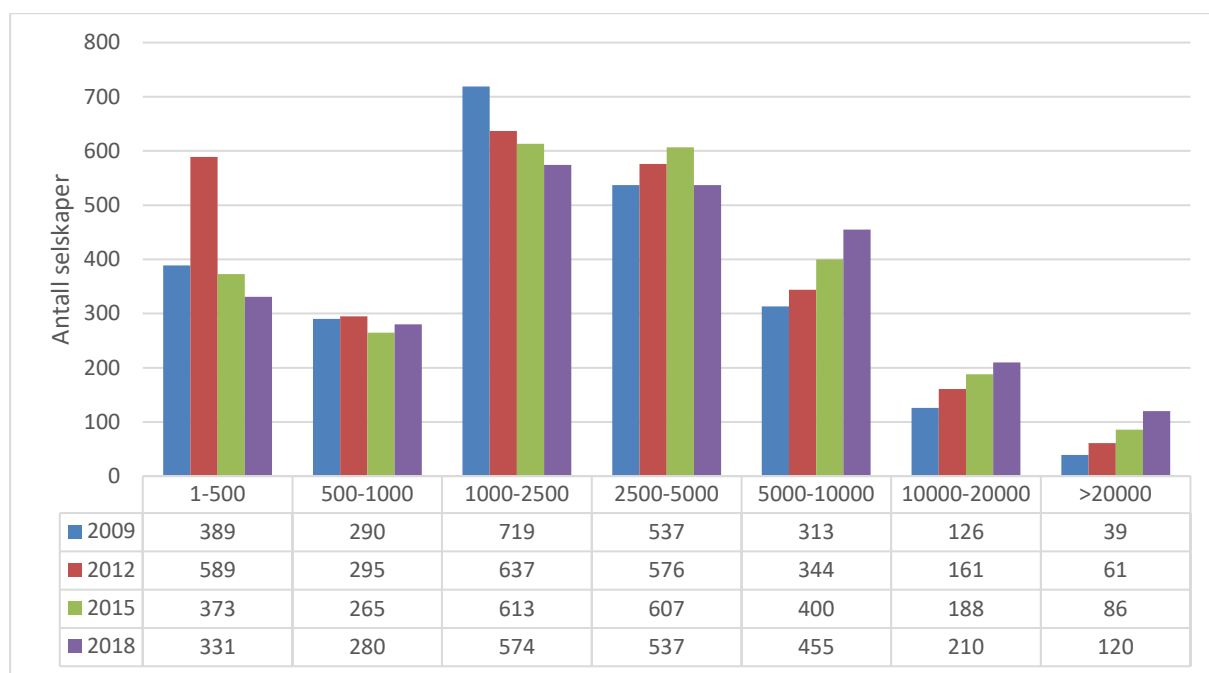
4.4 Inntekter og årsresultat for regnskapsførerselskap

4.4.1 Inntekter

Gjennomsnittstall for selskaper i millioner kroner og prosent

	2018	2015	2012	2009	2007
Akkumulert årsresultat	1 784	1 334	1 545	1 328	837,6
Gjennomsnittlige inntekter	5,9	5,1	3,9	3,7	2,9
Gjennomsnittlig årsresultat	0,7	0,5	0,4	0,5	0,3
Resultatgrad	11,6%	10,0 %	13,1 %	14,3 %	10,9 %

Antall selskaper fordelt på ulike inntektsintervaller:

Tabellen nedenfor viser hvor stor andel av regnskapsførerselskapene som har mindre enn kr 1 mill. i inntekter.

Andel regnskapsførerselskap med inntekter under kr 1 mill.

	2018	2015	2012	2009	2007
Andel regnskapsførerselskap	27,1%	27,8%	30,4%	28,1%	31,9%

4.4.2 Årsresultat

Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerselskaper fordelt på oppnådd årsresultat i de angitte intervallene. Totalt sett er det bedre lønnsomhet i bransjen enn tidligere.

Oversikt over antall selskap fordelt på årsresultatintervaller

Årsresultat selskap/ regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Sum selskaper med underskudd	358	328	367	390	373
0-resultat	80	91	161	133	132
Positivt kr 1 000 – 250 000	1 112	1 185	1 246	1 230	1 317
Positivt kr 251 000 – 500 000	380	397	354	324	317
Positivt kr 501 000 – 750 000	193	209	177	177	134
Positivt kr 751 000 – 1 000 000	131	120	103	80	76
Positivt over kr 1 mill.	338	299	244	186	134
Sum foretak med overskudd	2 154	2 210	2 124	1997	1 981

Det er 80 regnskapsførerselskaper som har rapportert kr 0,- i årsresultat for regnskapsåret 2018. Undersøkelser viser at 36 av disse ikke hadde inntekter fra regnskapsførervirksomhet i 2018. Det er kun 2 av disse selskapene som har rapportert at de har regnskapsføreroppdrag per 31.12.2018.

Regnskapsførerselskaper med underskudd

Regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Andel med underskudd	13,8%	12,5%	14,7%	16,3%	15,0%

4.5 Inntekter og årsresultat for enkeltpersonforetak

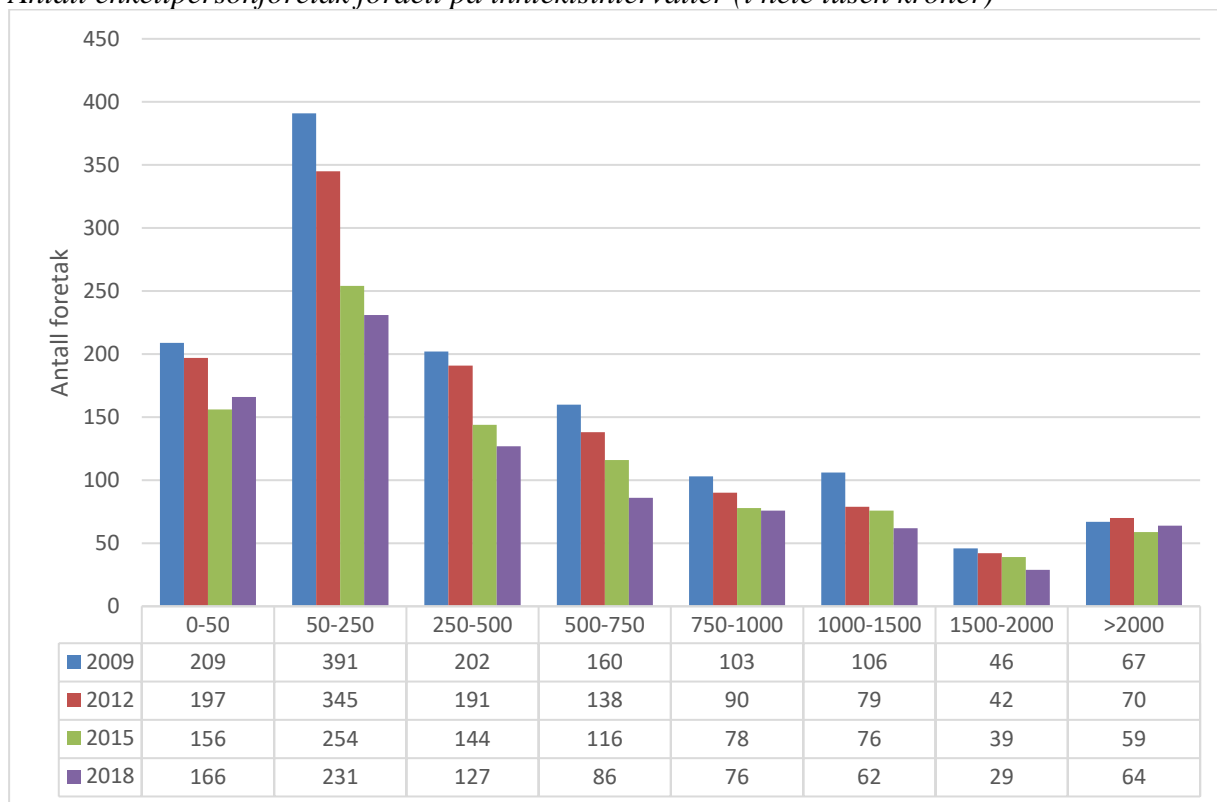
4.5.1 Inntekter

Tabellen under visert utviklingen i inntekter for enkeltpersonforetak.

Inntekter i enkeltpersonforetak i tusen kroner

Regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Enkeltpersonforetak	534,3	672,2	667,4	753,0	713,7

Antall enkeltpersonforetak fordeler seg slik innenfor ulike inntektsintervaller:

Antall enkeltpersonforetak fordelt på inntektsintervaller (i hele tusen kroner)

Andel enkeltpersonforetak med inntekt under 500 000 kroner.

Regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Enkeltpersonforetak med inntekt under 500 tusen kroner	62,3%	58,8%	64,9%	62,0%	66,3%

Gjennomsnittlige inntekter og årsresultat for enkeltpersonforetak i hele tusen kroner

Regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Akkumulert årsresultat	317	369	401	383	359

Gjennomsnittlig inntekter	635	665	549	562	461
Gjennomsnittlig årsresultat	377	365	330	561	517
Resultatgrad	59,3%	54,9 %	60,1 %	55,0 %	58,9 %

Oversikt over antall enkeltpersonforetak fordelt på årsresultatintervall

Årsresultat EPF / regnskapsår	2018	2015	2012	2009	2007
Foretak med underskudd	37	40	53	59	53
<i>Foretak med null-omsetning</i>	43	89	63	72	52
Positivt kr 1 000 – 250 000	385	437	563	626	729
Positivt kr 251 000 – 500 000	129	153	217	268	311
Positivt kr 501 000 – 750 000	104	135	152	161	170
Positivt kr 751 000 – 1 000 000	57	58	81	90	68
Positivt kr 1 001 000 – 2 000 000	75	89	80	58	61
Positivt kr 2 001 000 – 3 000 000	9	8	5	6	2
Positivt over kr 3 mill.	2	2	1	0	0
Sum foretak med overskudd	841	882	1 099	1 209	1 341

4.6 Egenkapital i regnskapsførerselskap

Tabellen nedenfor viser antall regnskapsførerselskap fordelt etter størrelsen på selskapenes bokførte egenkapital.

Egenkapital i regnskapsførerselskaper (Beløp i hele tusen kroner)

Egenkapital	Antall regnskapsførerselskaper					
	2018		2015		2012	
	Antall	% andel	Antall	% andel	Antall	% andel
Negativ EK	101	3,9	73	2,8 %	74	2,8 %
EK på kr 0	7	0,3	13	0,5 %	28	1,1 %
EK mellom kr 1-30	64	2,4	67	2,5 %	57	2,1 %
EK mellom kr 31-50	89	3,4	196**	7,5 %	45	1,7 %
Antall selskap med handleplikt ved tap av EK, jf. AL § 3-5 *	172	6,5%	153	5,8 %	159	6,0 %
EK kr 51 – 100	148	5,7%	178	6,8 %	147	5,6 %
EK kr 101 – 250	469	17,9%	532	20,2 %	661	24,9 %
EK kr 251 – 1 000	879	33,8%	880	33,4 %	964	36,3 %
EK kr 1 000 – 5 000	599	23,1%	571	21,7 %	519	19,6 %
EK kr 5 001 – 10 000	75	2,9%	57	2,2 %	55	2,1 %
EK større enn kr 10 mill.	161	6,8%	62**	2,4 %	102	3,8 %
Sum selskaper	2 592	100%	2 629	100 %	2 652	100 %

4.7 Regnskapsførerselskap som eies av revisor eller revisjonsselskap

Det er 139 regnskapsførerselskap som har oppgitt at revisor eller revisjonsselskap har eierandeler i selskapet. Disse selskapene har totale inntekter fra regnskapsføring for regnskapsåret 2018 på ca. kr 440 mill. For regnskapsåret 2015 var tilsvarende tall 152 regnskapsførerselskap og de totale inntektene var på ca. kr 381,5 mill.

5 Risikostyring og rutiner

5.1 Krav til risikostyring og rutiner

Regnskapsførerselskaper er underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll (forskrift 22. september 2008 nr. 180). Formålet med risikostyringsforskriften er å sikre at risikoene i regnskapsførervirksomheten blir identifisert slik at det kan gjøres en vurdering av tiltak som kan redusere de vesentligste risikoene til et forsvarlig nivå.

Det er et særlig krav i risikostyringsforskriften at risikostyringen og internkontrollen skal dokumenteres.

Etablering av gode rutiner i regnskapsførervirksomheten er et nødvendig risikoreduserende tiltak. Rutinene må være tilpasset den enkelte regnskapsførervirksomhet og de må oppdateres løpende. Rutinene må være slik at dersom de etterleves, så blir resultatet at virksomheten drives i samsvar med de kravene som gjelder for virksomheten, herunder for oppdragsutførelsen.

På stedlig tilsyn vurderer Finanstilsynet om de interne rutinene, internkontroll og opplegget for oppdragsutførelsen for øvrig fremstår som forsvarlig, jf. regnskapsføringsloven § 2 annet ledd og GRFS 2.1.

I tilknytning til IKT-risikoen er risikostyringsforskriften § 5 sentral. Denne fastslår at regnskapsførerforetaket har ansvar, også for de deler av virksomheten som er utkontraktet. Dette er viktig når det benyttes servere utenfor egen virksomhet for oppbevaring av regnskapsmateriale og dokumentasjon av eget arbeid. Se nærmere omtale av IKT-risikoen i punkt 5.2. Også hvitvaskingslovgivningen har særlige krav om rutiner, jf. nærmere omtale av dette i punkt 5.3.

I det dokumentbaserte tilsynet har Finanstilsynet stilt spørsmål om hvilke rutiner som er etablert i regnskapsførerforetakene for å sikre at virksomheten drives i samsvar med de krav som gjelder og for å redusere den operasjonelle risikoen. Spørsmålene dekker sentrale rutiner der kravet følger av lovgivningen og rutiner og tiltak på andre risikoområder.

Tabellen nedenfor viser hvor mange regnskapsførere/selskap i prosent som har bekreftet at det er etablert rutiner på de respektive områder.

Oversikt over rutiner

	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskaper</i>	
	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>
Rutiner for å innhente uttalelse fra tidligere regnskapsfører ved etablering av nytt oppdrag?	90,8%	89,2 %	97,5 %	94,9 %
Rutiner for å sikre at oppdragsavtaler inngås?	93,9 %	94,2 %	98,7 %	97,9 %
Rutiner for gjennomgang av oppdragsgivers interne rutiner ved etablering av nytt oppdrag?	92,5 %	91,9 %	97,6 %	96,7 %
Rutiner for å benytte fremdriftsskjema på regnskapsføringsoppdrag?	86,7 %	86,5 %	95,7 %	94,2 %
Rutiner for utarbeidelse av oppdragsdokumentasjon?	96,2 %	94,7 %	99,0 %	98,4 %

	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskaper</i>	
	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2018</i>	<i>2015</i>
Rutine for utarbeidelse av dokumentasjon for periodiske regnskapsavslutninger?	96,8 %	97,6 %	98,2 %	98,0 %
Rutine for utarbeidelse og oversendelse av periodiske regnskapsrapporter inkludert kommentarer til oppdragsgiverne?	93,9 %	95,0 %	98,0 %	96,7 %
Rutiner for utarbeidelse av dokumentasjon for kvalitetskontroll av arbeid utført av ikke-autoriserte medarbeidere?	96,6 %	99,4 % 1)	99,1 %	98,6 % 1)
Rutiner for å sikre etterlevelse av hvitvaskingslovgivningen?	89,8 %	91,6 %	97,8 %	96,9 %
Samarbeid med annen regnskapsførervirksomhet som kan bistå ved uforutsette hendelser? (<i>foretak med kun en autorisert regnskapsfører skulle svare på spørsmålet</i>)		-	36,8 %	34,6 %
Rutiner for å påse at autoriserte regnskapsførere oppfyller kravene til etterutdanning? (<i>kun selskaper med 2 eller flere autoriserte skulle svare på spørsmålet</i>)	93,8 %	92,7 %	98,5 %	97,7 %
Rutiner som sikrer at det blir sendt melding til Enhetsregisteret når regnskapsfører påtar seg oppdrag og ved opphør av oppdrag?	93,2 %	93,3 %	97,6 %	97,0 %

1) Prosentandelen representerer alle som har svart "ja" i de foretak der det ikke er aktuelt med kvalitetskontroll da autorisert regnskapsfører driver alene.

5.2 IKT – løsninger

Tabellen nedenfor viser hvor mange regnskapsførere/-selskap i prosent som har svart bekreftende på de ulike spørsmålene.

IKT-Løsninger

Spørsmål	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskap</i>	
	<i>2018</i>	<i>2015</i>	<i>2018</i>	<i>2015 (1)</i>
Gjennomføres det en vurdering av IKT-risikoen minst årlig, og ved større endringer?	82,0%	96,9 %	98,6 %	
Dokumenteres endringer i IKT-løsningene?	75,1%	74,4 %	89,6 %	
Dersom det benyttes ekstern IKT-leverandør: sikrer avtalen at regnskapsførerforetaket oppfyller kravene til informasjonsbehandling, dokumentasjon og drift av programvare som følger av god regnskapsføringsskikk?	98,8%	98,9 % (2)	99,7 %	
Skjer det en løpende overvåkning av leveransene fra ekstern IKT-leverandør, for å sikre at disse skjer i henhold til avtale?	80,3%	84,6 %	91,2 %	
Er det etablert tiltak som beskytter nettverk, systemer og data mot eksterne angrep?	94,8%	95,2 %	99,0 %	
Er det etablert rutine for tilgangskontroll for styring av tilgang til brukergrupper og systemer?	83,8%	80,9 %	96,9 %	

Spørsmål	Enkeltpersonforetak		Selskap	
	2018	2015	2018	2015 (1)
Er det etablert dokumentert rutine for vesentlige driftsavbrudd på IKT-området (beredskapsplan)	68,4%	60,4 %	87,5 %	
Testes beredskapsplanen minst årlig og ved større endringer?	81,9%	83,7 %	76,0 %	
Har oppdragsgiver tilgang til regnskapsførerforetakets regnskapssystem?	25,0%	18,6 %	54,2 %	
Arbeider regnskapsfører i oppdragsgivers regnskapssystem?	35,6%	31,1 %	56,7 %	
Foreligger det en dokumentert IKT-strategi?	85,1%	83,2%	88,1%	

- 1) Regnskapsførerselskaper var omfattet av Finanstilsynets tematisyn i 2015 om IKT-risiko i regnskapsførerselskaper. Som følge av tematisynet som ble gjennomført med regnskapsførerselskapene i 2015, ble disse derfor i det dokumentbaserte tilsynet ikke bedt om å besvare spørsmålene knyttet til IKT-løsninger
- 2) Summen av de som har svart "ja" og "ikke aktuelt" er medtatt i prosentandelen.

5.3 Hvitvaskingsregelverket

Regnskapsførere er godt egnet til å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering fordi de får et godt innblikk i kundenes økonomiske transaksjoner. Å avdekke og rapportere hvitvasking og terrorfinansiering er en viktig samfunnsmessig oppgave, og regnskapsførerne må sikre at de oppfyller de pliktene som følger av hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften.

I det dokumentbaserte tilsynet var det spørsmål knyttet til etterlevelsen av dette regelverket.

Hvitvaskingsregelverket

Spørsmål	Enkeltpersonforetak		Selskap	
	2018	2015	2018	2015
Har foretaket innført og kan dokumentere interne kontroll- og kommunikasjonsrutiner som oppfyller kravene i hvitvaskingsloven?	89,8%	91,6 %	97,8 %	96,9 %
Gjennomfører foretaket risikovurdering, kunde-kontroll og løpende oppfølging i samsvar med hvitvaskingsloven?	88,7%	90,9 %	98,6 %	98,2 %
Oppbevarer foretaket opplysninger og dokumenter på en måte som ivaretar kravene i hvitvaskingsloven?	94,9%	93,9 %	99,0 %	98,3 %
Har foretaket utnevnt en hvitvaskingsansvarlig?	-	-	96,1%	93,6 %
Er det iverksatt opplæringstiltak?	60,9%	53,2 %	91,0 %	83,3 %

Autoriserte regnskapsførere og regnskapsførerselskaper er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven § 4(2). For perioden 2016 - 2018 har regnskapsførerforetak opplyst at de har foretatt nærmere undersøkelser av 239 transaksjoner fordi det har vært grunn til å tro at transaksjonene kan ha tilknytning til utbytte fra en straffbar handling eller til terrorfinansiering. Det er 147 regnskapsførere og regnskapsførerselskap som har opplyst at de har foretatt slike undersøkelser. Det er 4 regnskapsførerforetak som står for 20 % av antall undersøkelser. Regnskapsførerforetakene har rapportert at det totalt er gjennomført 6 rapporteringer til Økokrim av mistenkelige transaksjoner (MT-meldinger).

5.4 Forsikringer

Finanstilsynet har stilt spørsmål til autoriserte regnskapsførere som er innehavere av enkeltpersonforetak og til autoriserte regnskapsførerselskaper om de har formueskadeforsikring som dekker ansvar, underslag og rekonstruksjon av regnskapsmateriale. Det er ikke et lovkrav å ha slik forsikring.

Svarene er oppsummert i følgende tabell:

Forsikringer

Forsikringstype	Enkeltpersonforetak		Selskap	
	2018	2015	2018	2015
Ansvarsforsikring	74,7%	75,1 %	96,5 %	95,5 %
Forsikring - underslag	26,5%	26,6 %	64,9 %	60,9 %
Forsikring - rekonstruksjon av materiale	43,5%	44,0 %	67,3 %	68,7 %

6 Andre forhold

6.1 Overholdelse av egne plikter for innsending av årsregnskap

Innsending av årsregnskap til Regnskapsregisteret

	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskap</i>	
	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>
Ilagt forsinkelsesgeby pga. for sent innsendt årsregnskap til Regnskapsregisteret	5	0	41	27

Tallene viser at antallet er på omtrent samme nivå som fremkom av det dokumentbaserte tilsynet som ble gjennomført høsten 2016, hvor det ble spurt om innsendingsplikten for regnskapsårene 2015 og 2014.

6.2 Overholdelse av egne plikter for innsending av skattemelding

Innsending av skattemelding

Spørsmål	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskap</i>	
	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>
Ilagt forsinkelsesgebyr pga for sent innsendt skattemeldingen	3	2	23	19

Tallene viser at antallet er på omtrent samme nivå som i 2015 for enkeltpersonforetak, mens det har vært en nedgang for antall regnskapsførerselskap som er ilagt forsinkelsesgebyr fordi skattemeldingen ble for sent innsendt.

Tilleggsskatt

Spørsmål	<i>Enkeltpersonforetak</i>		<i>Selskap</i>	
	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>	<i>For 2018</i>	<i>For 2017</i>
Ilagt tilleggsskatt	2	2	3	5

6.3 Etterutdanning

Etter regnskapsførerloven § 5, jf. regnskapsførerforskriften § 4-1, skal alle autoriserte regnskapsførere dokumentere minst 77 timer etterutdanning i løpet av de tre foregående kalenderår. Etterutdanning skal i tillegg oppfylle krav til fagsammensetning. Dette gjelder uavhengig av om vedkommende arbeider med autorisasjonspliktig regnskapsføring eller ikke.

Mangler ved etterutdanning er oppsummert i tabellen under.

Etterutdanning

Type mangel	Antall 2018	Antall 2015
Mindre enn 77 timer	513	601
Mindre enn 21 timer i finansregnskap	763	869
Mindre enn 21 timer i skatterett	461	495
Mindre enn 14 timer i regnskapsførerregelverket	378	772
Mindre enn 7 timer i rettslære	301	428

På bakgrunn av det dokumentbaserte tilsynet blir regnskapsførere som ikke oppfyller etterutdanningskravet fulgt opp.

